

छायाँनाथ रारा नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

स्थानीय राजपत्र

खण्ड : ९

संख्या : १

२०८२ जेठ १८

भाग-२

छायाँनाथ रारा नगरपालिका, मुगुको

सूचना

छायाँनाथ रारा नगरपालिकाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको कार्यविधि
सर्वसाधारणको जानकारीको लागि
प्रकाशन गरिएको छ ।

छायाँनाथ रारा नगरपालिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र वितरण (पहिलो
संशोधन) कार्यविधि, २०८२

संशोधन

(१) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण (पहिलो संशोधन) कार्यविधि, २०८२ २०८२/०२/१८

संवत् २०८२ को कार्यविधि नं. १

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र वितरण सम्बन्धी कानून संशोधन गर्न बनेको कार्यविधि

प्रस्तावना: नेपालको संविधान, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ तथा संयुक्त राष्ट्र संघले पारित गरी नेपाल सरकारले हस्ताक्षर समेत गरिसकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी महासन्धि-२००६ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD) को उद्देश्य, मर्म र भावना बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको परिचयपत्र वितरण कार्यविधि बनाउन बाञ्छनीय भएकोले,

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ को दफा ६१ ले दिएको अधिकार तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ र छायाँनाथ रारा नगरपालिका प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७४ को दफा ३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी छायाँनाथ रारा नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाले देहायको कार्यविधि बनाएको छ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस कार्यविधिको नाम छायाँनाथ रारा नगरपालिका “अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण (पहिलो संशोधन) कार्यविधि, २०७५” रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि छायाँनाथ रारा नगरपालिकाको स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भएपछि लागु हुनेछ।

२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

- (क) “ऐन” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५ समेत) सम्झनु पर्छ।
- (ख) “नियमावली” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ अनुसार बन्ने नियमावली सम्झनु पर्छ।
- (ग) “नगरपालिका” भन्नाले छायाँनाथ रारा नगरपालिका सम्झनु पर्छ।
- (घ) “वडा कार्यालय” भन्नाले स्थानीय तहको वडा कार्यालय सम्झनु पर्छ।
- (ङ) “समन्वय समिति” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५) को दफा ४२ बमोजिमको छायाँनाथ रारा नगरपालिकाको समन्वय समिति सम्झनु पर्छ।

परिच्छेद-२

उद्देश्य र मापदण्ड

३. **उद्देश्य:** यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन्:

- (क) विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका नेपाली नागरिकहरूको पहिचान गरी उनीहरूलाई सेवा सुविधामा पहुँच स्थापित गर्न, त्यस्ता सेवा सुविधाहरूको लागि योजना निर्माण गर्न र स्थानीय तहदेखि नै विभिन्न प्रकृतिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको वर्गीकृत लगत राख्न सहज पुर्‍याउने।

पहिलो संशोधनबाट परिमार्जित

(ख) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सन्धिसन्धि २००६ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD)) मा नेपाल सरकारले जनाएको प्रतिबद्धता बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई प्राथमिकताको आधारमा सेवा सुविधाहरू उपलब्ध गराउन सहज बनाउने।

(ग) अपाङ्गताको प्रकृति, वर्गीकरण र अवस्थाका आधारमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिले पाउने सेवा, सुविधा र अवसरको प्राथमिकीकरण गर्न सहयोग गर्ने।

४. **परिचय-पत्र वितरणका मापदण्ड देहाय बमोजिम रहेका छन्:** (१) यस कार्यविधिको अनुसूची-१(क) मा उल्लेखित प्रकृतिका आधारमा गरिएका अपाङ्गताका दश प्रकार र गाम्भीर्यताका आधारमा गाम्भीर्यता आधारमा देहायका चार समूहमा परिचय-पत्र वितरण गरिनेछ:

(क) **पूर्ण अशक्त अपाङ्गता:** तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई "क" वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन रातो रंगको पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ:

- (१) व्यक्तिको शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी प्रणालीहरूमा भएको क्षति र यसले पुर्‍याएको कार्यगत विचलनको अवस्था असाध्य गम्भीर भई अरुको सहयोग लिएर पनि दैनिक जीवन सम्पादन गर्न असाध्यै कठिन हुने व्यक्ति,
- (२) सामान्य भन्दा सामान्य दैनिक क्रियाकलापहरू पनि स्वयम् गर्न नसक्ने र अन्य व्यक्तिको सहयोग आवश्यक पर्ने, तीव्र बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, तीव्र रूपमा अटिज्म प्रभावित व्यक्ति, पूर्ण रूपमा श्रवणदृष्टिविहिन व्यक्तिहरू,
- (३) दुई वा सोभन्दा बढी प्रकृतिका शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति भई सबैजसो दैनिक क्रियाकलापहरू अन्य व्यक्तिकै सहयोगमा गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरू,
- (४) निरन्तर रूपमा सघन हेरचाह (स्याहार सुसार) को आवश्यक परिरहने शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्ति वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू।

(ख) **अति अशक्त अपाङ्गता:** तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई "ख" वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन निलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ:

- (१) शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति वा विचलन भए तापनि निरन्तर वा अधिकांश समय सहयोगी, दोभाषे वा मानव प्रथप्रदर्शक आदिको सहयोगमा आफ्नो दैनिक क्रियाकलापहरू लगायत हिँडडुल र सञ्चार गर्न कठिनाई हुने व्यक्तिहरू,
- (२) मष्तिस्क पक्षघात, मेरुदण्डमा चोटपटक वा वा पक्षघात, हेमोफिलिया, मांशपेशी सम्बन्धी समस्या वा विचलन लगायत अन्य विभिन्न कारणले शरीरको ढाड, हात, गोडा, कम्मर आदिले काम गर्न नसकी दैनिक आवागमनको लागि हिलचियर प्रयोग गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरू,
- (३) दुवै हात कुम देखि वा पाखुरा देखि मुनी पुरै नचल्ने वा जुमाएका, विभिन्न कारणले दुवै हात र गोडा गुमाएका वा नचल्ने वा एक हात र एक खुट्टा गुमाएको, कम्मर भन्दा मुनिको भाग गुमाएका वा नचल्ने, दुवै गोडा पूर्ण क्रियाशील नभई बैसाखीको प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरू,
- (४) दृष्टिविहिन र पूर्ण दृष्टिविहिनको परिभाषा अन्तर्गत पर्ने व्यक्तिहरू,
- (५) सञ्चारको लागि निरन्तर दोभाषे आवश्यक पर्ने पूर्ण रूपमा कान सुन्न नसक्ने (बहिरा), दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरू स्वयम् गर्न नसक्ने, सिकाइमा समस्या भएका बौद्धिक अपाङ्गता वा अटिज्म भएका व्यक्तिहरू, निरन्तर अरुको सहयोग लिइरहनुपर्ने बहुअपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू।

(ग) **मध्यम अपाङ्गता:** तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई "ग" वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन पहेँलो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ:

- (१) कृत्रिम अङ्ग, क्यालीपर, विशेष प्रकारका जुता जस्ता सहायक सामग्रीको प्रयोगबाट सामान्य

- हिँडडुल लगायत दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरू स्वयम् गर्न सक्ने,
- (२) विभिन्न कारणले घुँडामुनिको अङ्गमा मात्र प्रभाव परेको तर सहायक सामग्रीको प्रयोग नगरी पनि सामान्य हिँडडुल गर्न सक्ने,
 - (३) कुम वा पाखुरा भन्दा मुनी एक हात गुमाएका वा हात नचल्ने वा हातले गर्ने काम गर्न नसक्ने,
 - (४) दुवै हातको हत्केलाभन्दा मुनिका कम्तीमा बूढी औँला र चोरी औँला गुमाएका,
 - (५) दुवै गोडाको कुर्कुच्चाभन्दा मुनिका भाग नभएका तर सामान्य हिँडडुल गर्न सक्ने,
 - (६) मेरुदण्डमा समस्या भई ढाड कुप्रिएको,
 - (७) सिकाइमा ढिलाइ भएका दैनिक क्रियाकलाप स्वयम् गर्न सक्ने बौद्धिक अपाङ्गता र अटिजम भएका व्यक्तिहरू,
 - (८) श्रवणयन्त्रको प्रयोगबाट वा ठूलो आवाज मात्र सुन्नसक्ने सुस्तश्रवण व्यक्तिहरू,
 - (९) शल्यक्रियाबाट स्वरयन्त्र झिकी घाँटीको नलीबाट मात्र बोल्नु पर्ने अवस्था भएका व्यक्तिहरू,
 - (१०) ओठ तालु फाटेको कारण बोली अस्पष्ट भएका व्यक्तिहरू,
 - (११) बोल्दा अड्किने, शब्द वा अक्षरा दोहोर्‍याउने समस्या तीव्र भएका भक्तभक्ते व्यक्तिहरू,
 - (१२) तीन फिटभन्दा मुनिका होचापुङ्का व्यक्तिहरू,
 - (१३) चस्मा र श्रवणयन्त्र दुवै प्रयोग गर्ने श्रवणदृष्टिविहिन व्यक्तिहरू, लेन्स वा म्याग्नीफायरको प्रयोगबाट मात्र पढ्न सक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरू,
 - (१४) अनुवशीय रक्तश्राव (हेमोफेलिया) सम्बन्धी समस्या भई दैनिक हिँडडुलमा कठिनाइ हुने व्यक्तिहरू,
 - (१५) मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू।
- (घ) **सामान्य अपाङ्गता:** तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरूलाई "घ" वर्गको परिचय-पत्र उपलब्ध गराइनेछ जुन सेतो पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ:
- (१) शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी सामान्य विचलन भएका तर दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरू स्वयम् सम्पादन गर्न सक्ने,
 - (२) हात वा खुट्टा केही छोटो भएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनि नचल्ने वा गुमाएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनिका कम्तीमा बूढी औँला र चोरी औँला गुमाएका वा दुवै हातको हत्केला मुनिका कम्तीमा बूढी औँला र चोरी औँला भएका व्यक्तिहरू,
 - (३) ठूलो अक्षर पढ्न सक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरू,
 - (४) दुवै गोडाको सबै औँलाका भागहरू नभएका,
 - (५) श्रवणयन्त्र लगाई ठूलो आवाज सुन्ने तर बोली स्पष्ट भएका सुस्त श्रवण व्यक्तिहरू।

परिच्छेद-३

परिचय-पत्र ढाँचा र समन्वय समिति

५. **परिचय-पत्रको ढाँचा:** (१) अपाङ्गता भएका व्यक्तिले परिचय-पत्र प्राप्त गर्न अनुसूची-१ बमोजिम वडा कार्यालय र नगरपालिकामा निवेदन दिनु पर्छ। अपाङ्गता भएका व्यक्तिले प्राप्त गर्ने अपाङ्गता परिचय-पत्रको ढाँचा देहाय बमोजिम हुनेछ।
 - (क) परिचय-पत्र वाहक व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण स्पष्ट हुने गरी नागरिकताको प्रमाण-पत्रको ढाँचामा यस कार्यविधिको अनुसूची-२ बमोजिम एकापट्टी नेपाली भाषामा र अर्कापट्टी अंग्रेजी भाषामा लेखिएको माथि दफा ४ मा उल्लेखित मापदण्ड अनुसार एक पृष्ठको परिचय-पत्र गाम्भीर्यता आधारमा गरिएका चार वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई चार फरक रङ्गमा उपलब्ध गराइनेछ।
६. **समन्वय समिति सम्बन्धी व्यवस्था देहाय बमोजिम हुनेछ:** (१) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी

ऐन, २०७४ को दफा ४२ अनुसार अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरण गर्ने समेत कार्यका लागि तथा परिचय-पत्र वितरण समेतका विषयमा आवश्यक समन्वय, अनुगमन तथा राय परामर्शका लागि नगरपालिकामा देहाय बमोजिमको स्थानीय समन्वय समिति रहनेछः

(क)	नगरपालिकाको उपाध्यक्ष वा उपप्रमुख	-संयोजक
(ख)	नगरपालिकाको महिला सदस्य मध्येबाट नगरपालिकाले तोकेको महिला सदस्य	-सदस्य
(ग)	नगरपालिका भित्रका माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक वा स्रोतव्यक्ति मध्येबाट नगरपालिकाको अध्यक्षले तोकेको व्यक्ति	-सदस्य
(घ)	नगर कार्यपालिकाको प्रमुखले तोकेको स्थानीय स्वास्थ्य चौकी वा अस्पतालको चिकित्सक	-सदस्य
(ङ)	स्थानीय प्रहरी कार्यालयको प्रमुख वा निजले तोकेका अधिकृतस्तरको प्रतिनिधि	-सदस्य
(च)	अपाङ्गता भएका व्यक्तिको हक, हित र संरक्षणको क्षेत्रमा स्थानीय स्तरमा कार्यरत संघ-संस्थाहरू मध्येबाट नगरपालिकाको अध्यक्षले मनोनित गरेको संस्थाको प्रतिनिधि	-सदस्य
(छ)	नगरपालिका भित्रका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू मध्येबाट समन्वय समितिले मनोनयन गरेको एक जना महिला सदस्य सहित तीन जना	-सदस्य
(ज)	नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका स्थानीय स्तरमा रहेका सम्बन्धित विषय हेर्ने कार्यालयको कार्यालय प्रमुख	-सदस्य
(झ)	नगरपालिकाको उपप्रमुखले तोकेको नगरपालिकाको कर्मचारी	-सदस्य सदस्य

(२) स्थानीय समन्वय समितिले अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरणका लागि सिफारिस गर्ने कामका साथै ऐनको दफा ४३ को उपदफा (च) बमोजिम परिचय-पत्र सम्बन्धी कानुनी, संरचनागत तथा अन्य सुधार गर्नुपर्ने विषयमा प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालयव महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय लगायत सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउनु पर्दछ।

६क. **समन्वय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:** (१) दफा ६ बमोजिमको समन्वय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

- (क) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको हक, हित तथा संरक्षणको विषयमा नगरपालिका क्षेत्रभित्र काम गर्ने विभिन्न निकाय, संघ वा संस्थासँग समन्वय गरी विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने तथा त्यस्तो कार्य सञ्चालन गर्न कुनै निकायलाई निर्देशन दिने,
- (ख) अपाङ्गता वर्गीकरण स्पष्ट नभएका र अपाङ्गता भए नभएको सम्बन्धमा द्विविधा भएका व्यक्तिको निवेदन उपर जाँचबुझ गरी परिचय-पत्र उपलब्ध गराउन सिफारिस गर्ने,
- (ग) महानगरपालिका क्षेत्रभित्र अस्पताल, विद्यालय लगायत अन्य सरकारी तथा सार्वजनिक भौतिक संरचना तथा स्थलमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिको पहुँच सहज गराउन अपाङ्गतामैत्री संरचना विकास वा निर्माण गर्ने, गराउने,
- (घ) महानगरपालिका क्षेत्रभित्र अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अभिलेख सङ्कलन तथा अद्यावधिक गर्ने गराउने,
- (ङ) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको सम्बन्धमा महानगरपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालित कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने, गराउने,
- (च) समन्वय समितिले अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरणका सम्बन्धमा ऐनको दफा ४३ को उपदफा (१) को खण्ड (च) बमोजिम परिचय-पत्र सम्बन्धी कानुनी, संरचनागत तथा अन्य सुधार गर्नुपर्ने विषयमा आवश्यकता अनुसार प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय लगायत सम्बन्धित निकायमा लेखि पठाउनु पर्नेछ,
- (छ) तोकिए बमोजिमको अन्य कार्य गर्ने।

- ६ख. समन्वय समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि: (१) समन्वय समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ।
- (२) समन्वय समितिको बैठक सो समितिका संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ।
- (३) समन्वय समितिको बैठक बस्ने सूचना सो समितिको सदस्य-सचिवले बैठक बस्नुभन्दा कम्तीमा चौबिस घण्टा अगावै सदस्यहरूलाई दिनु पर्छ।
- (४) समन्वय समितिको कूल सदस्य सङ्ख्याको पचास प्रतिशतभन्दा बढी सदस्यहरू उपस्थित भएमा बैठकका लागि गणपूरक सङ्ख्या पुगेको मानिनेछ।
- (५) समन्वय समितिको बैठकको अध्यक्षता सो समितिका संयोजकले र निजको अनुपस्थितिमा समितिका सदस्यले आफूहरूमध्येबाट छानेको सदस्यले गर्नेछ।
- (६) समन्वय समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकमा अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ।
- (७) समन्वय समितिले सम्बन्धित क्षेत्रका कुनै पदाधिकारी वा विशेषज्ञलाई सो समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ।
- (८) समन्वय समितिको निर्णय सो समितिको सदस्य सचिवले प्रमाणित गर्नेछ।
- (९) समन्वय समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

परिच्छेद-४

परिचय-पत्र वितरण

- ६ग. शाखाले अपाङ्गता भएका व्यक्तहरूको परिचय-पत्र वितरण गर्ने: (१) वडा समितिको सिफारिस, विषय संबद्ध चिकित्सकको सिफारिस र आवश्यक अन्य कागजातहरूको अध्ययन गरी विभागले अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको परिचय-पत्र देहाय बमोजिम वितरण गर्नुपर्छ:-
- (क) अपाङ्गता परिचय-पत्रका लागि माग भई आएका निवेदन उपर जाँचबुझ गरी अपाङ्गता परिचय-पत्र लिन योग्य व्यक्ति छनौट गरि परिचय-पत्र उपलब्ध गराउने,
- (ख) अपाङ्गताको गाम्भीर्यताका आधारमा अपाङ्गताको किसिम वर्गीकरण गर्ने,
- (ग) वर्गीकरण अनुसारको अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरण गर्ने,
- (घ) अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरणमा द्विविधा वा समस्या पर्न आएमा आवश्यक कारवाहीका लागि सक्कलै निवेदन र कागजातहरू समन्वय समितिमा पठाउने,
- (ङ) समन्वय समितिको राय परामर्श तथा निर्देशन पालना गर्ने,
- (च) अपाङ्गता परिचय-पत्र वितरणको मासिक, चौमासिक, अर्धवार्षिक र वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने, अद्यावधिक राख्ने र पेश गर्ने,
- (छ) तोकिए बमोजिमका अन्य कार्य गर्ने।
७. परिचय-पत्र वितरण प्रक्रिया: (१) परिचय-पत्र वितरण प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुनेछ:
- (क) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको वडा कार्यालय र नगरपालिकामा अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयम् वा निजका अभिभावक वा संरक्षकले अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा परिचय-पत्र प्राप्तिका लागि निवेदन र अनुसूची-३ बमोजिमका सबै पृष्ठ्याई गर्ने कागजातहरू दुई प्रति समावेश गरी दिनुपर्छ।
- (ख) दरखास्तमा आफ्नो नाम, स्थायी ठेगाना, उमेर, अपाङ्गता खुलेको लिखित प्रमाणित प्रतिलिपि, पासपोर्ट साइजको (सम्भव भएसम्म अपाङ्गता देखिने गरी खिचिएको) फोटो, अशक्तताको गाम्भीर्यता अवस्था र शरीरका अङ्गहरूले गर्ने काममा आएको समस्या वा दैनिक क्रियाकलापमा हुने सीमितताहरूको विवरण

संलग्न हुनुपर्नेछ। यस प्रयोजनको लागि जन्मदर्ता प्रमाण-पत्र वा नागरिकताको प्रमाण-पत्र वा जग्गाधनी प्रमाण पूर्जा वा शैक्षिक योग्यताको प्रमाण-पत्र वा मतदाता परिचय पत्र वा अपाङ्गताको आधारमा कुनै जागिर गरिरहेको भए नियुक्ति पत्र वा त्यो संस्थाले दिएको प्रमाण वा जि.प्र.का.मा दर्ता भएका अपाङ्गता सम्बन्धी कार्य गर्ने संघ-संस्थाले गरेको सिफारिस मध्ये कुनै एक वा यस्तै विश्वस्त हुन सक्ने आधार दिने अन्य प्रमाणित लिखितलाई आधार मानिनेछ।

- (ग) रित पुगी आएको निवेदनमा वडा कार्यालयले निवेदन प्राप्त भएको मितिले बढीमा तीन दिनभित्र निवेदकले पेश गरेका कागजातहरूको एक प्रति कार्यालयमा राखी वडा कार्यालयको सिफारिस सहित एक प्रति नगरपालिकामा पठाउनु पर्छ।
 - (घ) सम्बन्धित व्यक्तिले पेश गरेको निवेदन उपर कुनै कागजात वा प्रमाण नपुगी परिचयपत्रका लागि सिफारिस गर्न उपयुक्त नदेखिएमा सो व्यहोरा निवेदकलाई तीन दिनभित्रमा जनकारी दिनु पर्दछ।
 - (ङ) वडा कार्यालयले सिफारिस गर्न नसकिने भनी दिएको जानकारी निवेदकलाई चित्त नबुझे सूचना पाएको पन्ध्र दिन भित्रमा सम्बन्धित स्थानीय तह समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ।
 - (च) यसरी प्राप्त भएको निवेदन समेत समावेश राखी स्थानीय समन्वय समितिको बैठकमा पेश गर्नु पर्छ। निवेदकले पेश गरेका कागजात र अन्य सम्भाव्य तथ्य प्रमाणका आधारमा निजले परिचय-पत्र पाउने देखियो भनी स्थानीय समन्वय समितिले सिफारिस गरेमा निजलाई परिचय-पत्र वितरण गरी त्यसको जानकारी निवेदक तथा वडा कार्यालयलाई समेत दिनु पर्छ।
 - (छ) परिचय-पत्रका लागि सिफारिस गर्न कुनै कठिनाई परेमा वडा कार्यालयले चिकित्सक, विशेषज्ञ वा अपाङ्गता भएका व्यक्तिका संस्थाका प्रतिनिधि सँग राय परामर्श लिन सक्नेछ।
 - (ज) सामान्यतया अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयंले आफ्नो परिचय-पत्र बुझिलिनु पर्छ। अति अशक्त वा पूर्ण अशक्त अपाङ्गता भएको कारणले परिचय-पत्र बुझिलिन आउन नसक्ने भएमा वडा कार्यालयको सिफारिसमा परिवारको सदस्य, संरक्षक वा निजको बसोबास गर्ने स्थानीय निकायका पदाधिकारीले निजलाई बुझाउने गरी बुझिलिन सक्नेछन्।
 - (झ) परिचय-पत्र प्राप्त व्यक्तिहरूको वर्गीकृत लगत स्थानीय तहले कम्प्युटराइज गरी आफ्नो कार्यालयमा राखी चौमासिक रूपमा प्रदेश र संघको सम्बन्धित मन्त्रालयमा जानकारी गराउनु पर्छ।
 - (ञ) समन्वय समितिले परिचय-पत्र दिन भनी ठहर गरेका व्यक्तिलाई स्थानीय तहको कार्यालयले अनुसूची-२ बमोजिमको परिचय-पत्र (अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई) निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्छ।
 - (ट) परिचय-पत्रमा नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हस्ताक्षर हुनेछ। प्रचलित कानूनको अधिनमा रही अन्य अधिकृत कर्मचारीलाई समेत अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।
 - (ठ) प्रत्यक्ष रूपमा देखिने वा अवलोकन गर्न सकिने शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षतिको हकमा परिचय-पत्र प्रदान गर्ने अधिकारीले अवलोकन गरी तत्काल उपयुक्त परिचय-पत्र उपलब्ध गराउनु पर्छ।
 - (ड) प्रत्यक्ष रूपमा नदेखिने वा अवलोकन गर्न नसकिने शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति भएका वा प्रष्ट रूपमा छुट्याउन समस्या भएका अपाङ्गता भएका व्यक्तिका हकमा समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको सिफारिसका आधारमा परिचय-पत्र वितरण गर्नु पर्छ।
८. **अन्य स्थानीय तहबाट परिचय-पत्र वितरण गर्ने:** (१) स्थानीय ठेगानामा बसोबास नभएका र विभिन्न अवरोध तथा शारीरिक वा मानसिक अवस्थाको गम्भीरताको कारण आफ्नो स्थायी बसोबास भएको जिल्लामा गई अपाङ्गता परिचय-पत्र प्राप्त गर्न असमर्थ व्यक्तिहरूका लागि निजको स्थायी बसोबास भएको स्थानको सम्बन्धित स्थानीय तहबाट परिचय-पत्र नलिएको सुनिश्चित भएमा दफा ७ को प्रक्रिया पूरा गरी परिचय-पत्र प्रदान गरेर सम्बन्धित स्थानीय तहलाई जानकारी गराउन सकिनेछ।
९. **प्रतिलिपि सम्बन्धी व्यवस्था:** (१) परिचय-पत्र हराइ, नासिइ वा बिग्रिइ परिचय-पत्रको प्रतिलिपि लिनु पर्ने

भएमा आफ्नो स्थायी ठेगाना भएको स्थानीय तहको वडा कार्यालयमा यथार्थ विवरण र कारण खुलाई सिफारिसका लागि निवेदन दिनु पर्दछ।

(२) वडा कार्यालयको सबै व्यहोरा बुझी निवेदकको माग मानसिव देखिएमा परिचयपत्रको प्रतिलिपि उपलब्ध गराउन प्राप्त निवेदन तथा अन्य कागजातको प्रतिलिपि वडा कार्यालयमा राखी निवेदकले पेश गरेको सक्कल कागजात सहित सिफारिस गरी नगरपालिका स्थानीय तहमा पठाउनु पर्दछ।

(३) स्थानीय तहले सिफारिस सहित प्राप्त भएको निवेदन अपाङ्गताको प्रकृति अनुसार सोझै वा स्थानीय समन्वय समितिमा पेश गरी समितिको निर्णय अनुसार अपाङ्गता परिचय-पत्रको प्रतिलिपि निःशुल्क उपलब्ध गराउनु पर्छ।

(४) प्रतिलिपिका लागि प्राप्त भएको निवेदनका विषयमा सो परिचय-पत्र बाहक व्यक्तिले पहिले प्राप्त गरेको परिचय-पत्रमा हेरफेर गर्नुपर्ने देखिएमा स्थानीय सिफारिस समितिमा पेश गरी सो समितिबाट प्राप्त निर्देशन अनुसार गर्नु पर्छ।

१०. यस कार्यविधिको प्रतिकूल कार्य भएमा प्रचलित कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम सजाय हुनेछ।

११. **अभिलेख सम्बन्धी व्यवस्था:** (१) सम्बन्धित वडा कार्यालयले आफ्नो क्षेत्रमा भएका कूल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू मध्ये परिचय-पत्र पाएका व्यक्तिहरूको अपाङ्गताको प्रकृति र गाम्भीर्यता लगायत अन्य आवश्यक विवरण खुल्ने गरी नियमित रूपमा अद्यावधिक गरी त्यसको चौमासिक विवरण तयार गरी नियमित रूपमा आफ्नो नगरपालिका तथा जिल्ला समन्वय समितिलाई समेत पठाउनु पर्छ।

(२) स्थानीय तहले परिचय-पत्र वितरण गरेपछि यसको जानकारी परिचय-पत्र प्राप्त गर्ने व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको वडा कार्यालयलाई दिनु पर्छ।

२. (३) नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र रहेका कूल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू तथा अपाङ्गता परिचय-पत्र पाएका व्यक्तिहरूको अभिलेख अनुसूची-५ अनुसार राखी त्यसको चौमासिक प्रतिवेदन प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्छ।

परिच्छेद-५

विविध

१२. **घुम्ति शिविर:** (१) यस छायाँनाथ रारा नगरपालिकाको क्षेत्राधिकार भित्र रहेका विकट तथा दुर्गम गाउँहरूमा रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि अपाङ्गता परिचय-पत्र लगायतका सेवा सरल तरिकाले उपलब्ध गराउन कम्तिमा वर्षको एक पटक ती ठाउँहरूमा परिचय-पत्र वितरण सम्बन्धी घुम्ती शिविर सञ्चालन गर्नु पर्छ।

१३. **संशोधन:** (१) नगर कार्यपालिकाले यो कार्यविधिमा आवश्यकता अनुसार संशोधन एवं परिमार्जन गर्न सक्नेछ।

१४. **बाधा अडकाउ फुकाउ:** (१) यस कार्यविधिमा उठेका विषयबस्तुका सम्बन्धमा कुनै द्विविधा भएमा वा कार्यान्वयनमा बाधा अडकाउ परेमा नगर कार्यपालिकाले व्याख्या वा बाधा अडकाउ फुकाउने निर्णय गर्न सक्नेछ।

१५. **खारेजी र बचाउ:** (१) यस कार्यविधि भएको प्रावधान अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ।

(२) अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण सम्बन्धमा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ।

(३) अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका, २०६५ बमोजिम भए गरेका काम कारबाही यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ।

(४) यो कार्यविधि प्रारम्भ भएपछि देहायको कानूनहरु खारेज गरिएका छन्:-

(क) अपाङ्ग परिचय-पत्र वितरण निर्देशिका, २०६५

(५) उपदफा (४) बमोजिम खारेज भएका कानून बमोजिम तथा यो कार्यविधि लागू हुनु अगाडि प्राप्त गरेको अपाङ्गता परिचय-पत्र सम्बन्धित नगरपालिका बुझाई यो कार्यविधि जारी भएको मितिले एक वर्ष भित्र यस कार्यविधि बमोजिमको परिचय-पत्र लिनु पर्छ। यस अघि जारी भएका परिचय-पत्र एक वर्षपछि स्वतः मान्य हुने छैन।

अनुसूची-१

(दफा ५ को उपदफा (१) र दफा ७ को उपदफा (१) को खण्ड (क) सँग सम्बन्धित)

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्रको लागि दिने निवेदनको ढाँचा

मिति:

श्री कार्यालय प्रमुखज्यू,
मार्फत्
छायाँनाथ रारा नगरपालिका।

विषय: अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र पाउँ।

महोदय,

म अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र पाउनज योग्य भएकोले निम्न लिखित विवरण राखी परिचय-पत्र पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु । मैले पेश गरेको विवरण ठीक साँचो छ, झुट्टा ठहरेमा प्रचलित कानून बमोजिम सजाय भोग्न मञ्जुर छु।

१. नाम थर: उमेर लिङ्ग

२. प्रदेश:

३. ठेगाना:

(क) स्थायी ठेगाना: वडा नं. टोल

(ख) अस्थायी ठेगाना: वडा नं. टोल

(ग) सम्पर्क टेलिफोन वा मोबाइल नं.

४. संरक्षक/अभिभावकको नाम थर: निवेदकको नाता

५. संरक्षक/अभिभावकको टेलिफोन वा मोबाइल नं.....

६. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अपाङ्गताको प्रकार

७. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अशक्तताको आधारमा अपाङ्गताको प्रकार

८. शरीरको अङ्ग, संरचना, प्रणालीमा आएको क्षतिको विवरण

.....
.....

९. क्षति भएपछि दैनिक क्रियाकलापमा आएको अवरोध वा सीमितताको विवरण

.....
.....

१०. अपाङ्गताको कारण उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस् ।

(क) रोगको दीर्घ असर

(ख) दुर्घटना

(ग) जन्मजात

(घ) सशस्त्र द्वन्द्व

(ङ) वंशानुगत कारण

(च) अन्य

११. सहायक सामग्री प्रयोग गर्नु पर्ने आवश्यकता भएको वा नभएको: उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस्।

- (क) भएको (ख) नभएको
१२. आवश्यकता भएको भए कस्तो प्रकारको सहायक सामग्रीको प्रयोग गर्नुपर्ने हुन्छ।
१३. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको/नगरेको (उपयुक्त स्थानमा चिनो लागनुहोस्)
- (क) गर्ने गरेको (ख) गर्ने नगरेको
१४. सहायक सामग्री प्रयोग गर्ने गरेको भए सामग्रीको नाम:
१५. अन्य व्यक्तिको सहयोग बिना आफ्ना कस्ता कस्ता दैनिक कार्य गर्न सक्नुहुन्छ।
- (क) (ख) (ग)
(घ) (ङ) (च)
१६. अन्य व्यक्तिको सहयोग लिनुहुन्छ भने कुन कुन कामको लागि लिनुहुन्छ।
- (क) (ख) (ग)
(घ) (ङ) (च)
१७. पछिल्लो शैक्षिक योग्यता
- (क) प्राथमिक तह (ख) निम्न माध्यमिक तह (ग) माध्यमिक तह
(घ) उच्च माध्यमिक तह (ङ) स्नातक तह (च) स्नातकोत्तर तह
(छ) विद्यावारिधी तह
१८. कुनै तालिम प्राप्त गर्नुभएको भए मुख्य तालिमहरूको नाम लेनुहोस्:
१९. हालको पेशा:
- (क) अध्ययन (ख) कृषि व्यवसाय (ग) स्वरोजगार
(घ) अध्ययन (ङ) सरकारी सेवा (च) निजी क्षेत्रमा सेवा
(छ) केही नभएको (ज) अन्य

निवेदक

नाम, थर:

हस्ताक्षर:

मिति:

ॐ अनुसूची-१(क)
(दफा ४ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)

अपाङ्गताको वर्गीकरण

- (क) शारीरिक अङ्ग वा प्रणालीमा भएको समस्या तथा कठिनाईको प्रकृतिको आधारमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति:
- (१) शारीरिक अपाङ्गता: स्नायु, मांसपेशी र जोर्नी तथा हड्डीको बनावट एवं सञ्चालनमा समस्या भएको कारणबाट कुनै व्यक्तिको अङ्गको सञ्चालन, प्रयोग र हिँडडुलमा समस्या जस्तै: बाल पक्षघात (पोलियो), शारीरिक अङ्गविहीन, कुष्ठ प्रभाव, मांसपेशी विचलन (मस्कुलर डिस्ट्रोफी), जोर्नी र मेरुदण्ड सम्बन्धी स्थायी समस्या, क्लबफीट पैताला फर्केको, रिकेट्स हड्डी सम्बन्धी समस्याका कारण उत्पन्न अशक्तता) तथा सोह्र वर्ष उमेर पुगेको व्यक्तिमा उमेर बमोजिम हुनुपर्ने औसत उचाइभन्दा ज्यादै कम उचाइ भएको व्यक्ति।
- (२) दृष्टि सम्बन्धी अपाङ्गता: दृष्टि सम्बन्धी देहायको समस्याबाट कुनै व्यक्तिमा कुनै पनि वस्तुको आकृति, आकार रूप र रङ्गको ज्ञान नहुने,
- (क) दृष्टि विहीनता: औषधी, शल्यचिकित्सा चस्मा वा लेन्सको प्रयोगबाट पनि दुवै आँखाले हातको औंला दश फिटको दूरीबाट छुट्याउन नसक्ने वा स्नेलेन चार्टको पहिलो लाइनको अक्षर (३/६०) मा पढ्न नसक्ने व्यक्ति।
- (ख) न्यून दृष्टियुक्त: औषधी, शल्यचिकित्सा, चस्मा वा लेन्सको प्रयोगबाट पनि बीस फिटको दूरीबाट हालको औंला छुट्याउन नसक्ने वा स्नेलेन चार्टको चौथो लाइनको अक्षर (६/१८) मा पढ्न नसक्ने।
- (ग) पूर्ण दृष्टिविहीन: पूर्ण रूपमा उज्यालो वा अँध्यारो छुट्याउन नसक्ने व्यक्ति।
- (३) सुनाइ सम्बन्धी अपाङ्गता: सुनाइका अङ्गको बनावट एवं स्वरको पहिचान, स्थान, उतारचढाव तथा स्वरको मात्रा र गुण छुट्याउन नसक्ने।
- (क) बहिरा: असी डेसिबलभन्दा माथिको ध्वनि सुन्न नसक्ने वा सञ्चारका लागि साङ्केतिक भाषा प्रयोग गर्नुपर्ने व्यक्ति।
- (ख) सुस्तश्रवण: सुन्नलाई श्रवण यन्त्र राख्नुपर्ने वा पैसट्टीदेखि असी डेसिबलसम्मको ध्वनि सुन्न सक्ने व्यक्ति।
- (४) श्रवण दृष्टिविहीन अपाङ्गता: सुनाइ र दृष्टिसम्बन्धी दुवै अपाङ्गता भएको वा दुईवटा इन्द्रिय सम्बन्धी अपाङ्गताको संयुक्त अन्तरक्रिया रहेको व्यक्ति।
- (५) स्वर र बोलाइ सम्बन्धी अपाङ्गता: स्वर र बोलाइ सम्बन्धी अङ्गमा उत्पन्न कार्यगत सीमितताका कारण तथा बोल्दा स्वरको उतार चढावमा कठिनाइ, बोली स्पष्ट नहुने, बोल्दा शब्द वा अक्षर दोहोर्‍याउने व्यक्ति।
- (६) मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता: मस्तिष्क र मानसिक अङ्गमा आएको समस्या तथा सचेतना, अभिमुखीकरण, स्फूर्ति, स्मरणशक्ति, भाषा, गणनाजस्ता बौद्धिक कार्य सम्पादनका सन्दर्भमा आउने समस्याको कारणले उमेर र परिस्थिति अनुसार व्यवहार गर्न समस्या हुने अवस्थाको व्यक्ति।
- (७) बौद्धिक अपाङ्गता: उमेरको वृद्धिसँगै बौद्धिक सचेतनाको विकास हुन नसकी बौद्धिक विकास नभएका कारणले उमेर वा वातावरणमा सापेक्ष क्रियाकलाप गर्न समस्या हुने अवस्थाको व्यक्ति। (जस्तै डाउन सिन्ड्रोम समेत)।
- (८) अनुवंशीय रक्तस्राव (हेमोफिलिया) सम्बन्धी अपाङ्गता: अनुवंशीय असरका कारण रगतमा हुने फ्याक्टरमा

विचलन आई रगत जम्ने कार्यमा समस्या उत्पन्न हुने अवस्थाको व्यक्ति ।

- (९) अटिज्म सम्बन्धी अपाङ्गता: जन्मजात नशा वा तन्तुको विकास सो को कार्यमा आएको समस्या भएको व्यक्ति । (जस्तै: सञ्चार गर्न सामान्य सामाजिक नियम बुझ्न र प्रयोग गर्न कठिनाई हुने तथा उमेरको विकाससंगै सामान्य व्यवहार नदेखाउनु, अस्वभाविक प्रतिक्रिया देखाउनु, एउट क्रिया लगातार दोहोर्‍याइ रहनु, अरुसंग घुलमिल नहुनु वा तीव्र प्रतिक्रिया गर्ने व्यक्ति) ।
- (१०) बहुअपाङ्गता: एउटै व्यक्तिमा माथि उल्लिखत दुई वा दुईभन्दा बढी प्रकारका अपाङ्गताको समस्या भएको व्यक्ति । (जस्तै: मस्तिष्क पक्षघात आदि) ।

(ख) अशक्तताको गाम्भीर्यताका आधारमा अपाङ्गताको वर्गीकरण:

- (१) **पूर्ण अशक्त अपाङ्गता:** आफ्नो दैनिक क्रियाकलाप सम्पादन गर्न निरन्तर रूपमा अरुको सहयोग लिँदा पनि कठिनाई हुने अवस्थाको व्यक्ति ।
- (२) **अति अशक्त अपाङ्गता:** वैयक्तिक क्रियाकलाप सम्पादन गर्न तथा सामाजिक क्रियाकलापमा संलग्न हुन निरन्तर रूपमा अरुको सहयोग लिनुपर्ने अवस्थाको व्यक्ति ।
- (३) **मध्यम अपाङ्गता:** भौतिक सुविधा, वातावरणीय अवरोधको अन्त्य, शिक्षा वा तालिम भएमा अरुको सहयोग लिई वा नलिई नियमित रूपमा आफ्नो दिनचर्या र सामाजिक क्रियाकलापमा सहभागी हुन सक्ने अवस्थाको व्यक्ति ।
- (४) सामान्य अपाङ्गता: सामाजिक तथा वातावरणीय अवरोध नभएमा नियमित रूपमा आफ्नो दिनचर्या र सामाजिक क्रियाकलापमा सहभागी हुन सक्ने अवस्थाको व्यक्ति ।

स्पष्टीकरण:

- (१) “शारीरिक अङ्गहरूको बनौट र कार्य” भन्नाले शरीर सञ्चालन सम्बन्धी, दृष्टि सम्बन्धी, स्वर र सुनाइ सम्बन्धी, मानसिक, मांसपेशी र स्नायू सम्बन्धी र अन्य प्रणालीका अङ्ग र कार्यलाई जनाउँछ ।
- (२) “नियमित दिनचर्याका कार्यहरू र सामाजिक जीवन क्षेत्रमा सहभागिता” भन्नाले व्यक्तिको सिकाइ, दैनिक काम, सञ्चार, चलफिर र स्वयं हेरचाह, घरेलु जीवन अन्तरक्रिया, समाहित शिक्षा, रोजगारी, सामुदायिक एवं नागरिक जीवनका क्षेत्रका कार्यहरू र सहभागितालाई जनाउँछ ।
- (३) “विद्यमान सामाजिक एवं भौतिक वातावरणबाट सिर्जित अवरोध” भन्नाले मनोसामाजिक, प्रविध, प्राकृतिक तथा मानव निर्मित वातावरण, धारणागत, सेवाप्रणाली र नीतिहरूबाट सिर्जना भएको अवरोधलाई जनाउँछ ।
- (४) सहभागिता, सुविधा तथा प्रतिनिधित्व समेतका लागि बौद्धिक अपाङ्गता र पूर्ण अशक्तता भएका व्यक्तिहरूका हकमा आमा, बाबु वा प्रत्यक्षरूपमा पालनपोषणमा संलग्न व्यक्तिलाई परिवारका सदस्य वा सरोकारवाला मानिनेछ ।

अनुसूची-२
(दफा ५ को उपदफा (१) को खण्ड (क) सँग सम्बन्धित)

अपाङ्गता भएको व्यक्तिको परिचय-पत्रको ढाँचा

नेपाल सरकार
छायाँनाथ रारा नगरपालिका,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
गमगढी, मुगु,
कर्णाली प्रदेश, नेपाल।

परिचय-पत्र नम्बर:

परिचय-पत्रको प्रकार:

अपाङ्गता परिचय-पत्र

१. नाम, थर:
२. ठेगाना: प्रदेश जिल्ला स्थानीय तह
३. जन्ममिति:.....
४. नागरिकता नं.....
५. लिङ्ग:
६. रक्त समूह:
७. अपाङ्गताको किसिम: प्रकृतिको आधारमा गम्भीरता
८. बाबु/आमा वा संरक्षकको नाम, थर:
९. परिचय-पत्र बाहकको दस्तखत:.....
१०. परिचय-पत्र प्रमाणित गर्ने:

नाम, थर:

हस्ताक्षर:

पद:

मिति:

"यो परिचय-पत्र कसैले पाएमा नजिकको प्रहरी कार्यालय वा स्थानीय निकायमा बुझाइदिनुहोला।"

Aneex-2

Disability Identity Card Format
Government of Nepal
Chhayanth Rara Municipality
Office of The Municipality Executive
Gamgadhi, Mugu
Karnali, Province

ID Card Number:

ID Card Type:

Disability Identity Card

1. Full Name of Person:
2. Address: Province District Local Level.....
3. Date of Birth:.....
4. Citizenship Number:.....
5. Sex:.....
6. Blood Group:.....
7. Type of Disability: On the basis of nature on the basis of severity:.....
8. Father Name/Mother Name or Guardian:.....
9. Signature of ID Card Holder's:.....
10. Approved by:.....

Name:.....

Signature:.....

Designation:.....

Date:.....

☞ अनुसूची-३

(दफा ७ को उपदफा (१) को खण्ड (क) सँग सम्बन्धित)

अपाङ्गताको परिचय-पत्र प्राप्त गर्न लेश गर्नुपर्ने कागजारहरु

१. अनुसूची-२ बमोजिमको निवेदन,
२. वडा कार्यालयको सिफारिस,
३. जन्मदर्ताको प्रमाण-पत्र वा नागरिकताको प्रमाण-पत्र वा जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा वा शैक्षिक योग्यताको प्रमाण-पत्र वा मतदाता परिचय-पत्र वा अपाङ्गताका आधारमा कुनै पेशा व्यवसायमा रहेको भए नियुक्ति पत्र वा त्यो संस्थाले दिएको प्रमाण वा जि.प्र.का.मा दर्ता भएका अपाङ्गता सम्बन्धी कार्य गर्ने संघ संघ्थाले गरेको सिफारिस मध्ये कुनै एक वा यस्तै विश्वस्त हुन सक्ने आधार दिने अन्य प्रमाणित लिखितहरु,
४. अपाङ्गता प्रष्ट हुने चिकित्सकको प्रमाण-पत्र,
५. अटो साईजको फोटो एक वटा, पासपोर्ट साईजको फोटो तिन वटा र सम्भव भए सम्म अपाङ्गता देखिने फोटो एक वटा,
६. निज स्थायी रूपमा बसोवास गरेको अवस्थामा बसाईसराई प्रमाण-पत्र ।

अनुसूची-४

(दफा ११ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको कार्यालयमा राखिने अभिलेखको ढाँचा

क्रम संख्या:

अपाङ्गता परिचय-पत्र नं.

परिचय-पत्रको प्रकार:

१. नाम, थर:

२. ठेगाना (स्थायी) प्रदेश: जिल्ला: स्थानीय तह: वडा:

३. ठेगाना (अस्थायी) प्रदेश: जिल्ला: स्थानीय तह: वडा:

४. जन्ममिति:

५. नागरिकता नं.

६. लिङ्ग:

७. रक्त समूह

८. विवाहित/अविवाहित:

९. बाबु/आमा वा संरक्षकको नाम, थर:

१०. ठेगाना: प्रदेश: जिल्ला: स्थानीय तह: वडा:

११. अपाङ्गता भएको व्यक्तिसँगको नाता:

१२. पछिल्लो शैक्षिक योग्यता:

१३. अध्ययनरत विद्यालय वा कलेज:

(क) अध्ययन नगरेको

(ख) पढाइ सकेको

१४. पेशा:

१५. अपाङ्गताको किसिम:

(क) अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा

(ख) अपाङ्गताको गम्भीरताको आधारमा

१६. कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरू गर्न सकिन्छ?

.....

१७. कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरू गर्न सकिँदैन?

.....

१८. सहायक सामग्री आवश्यक

(क) पर्ने

(ख) नपर्ने

आवश्यक पर्ने भए के

१९. हाल सहायक सामग्री (क) पाएको

(ख) नपाएको

परिचय-पत्र वाहकले प्राप्त गरेका अन्य सेवा, सुविधा

.....

२०. परिचय-पत्र वाहकलाई आवश्यक परेमा अन्य सेवा सुविधाहरू

पहिलो संशोधनबाट थपिएको

२१. सेवा, सुविधा प्रदान गर्ने निकाय:

२२. अन्य:

प्रमाणित गर्ने अधिकारीको:

दस्तखत:

नाम, थर:

पद:

कार्यालय:

मिति:

प्रमाणित मिति: २०८२/०२/१८

आज्ञाले,
सूर्य प्रसाद गौतम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत